

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส เพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

Developing an activity kit using multisensory approach to promote reading and
writing abilities of young children

วนิชยา นุ่มน้อย¹ และรังรอง สมมิตร²

Wanichaya Numnoi¹ and Rungrong Sommitr²

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ^{1,2}

Srinakharinwirot University^{1,2}

Corresponding Author: ¹ chayapop@gmail.com

Retrieved 08-11-2023; Revised 04-12-2023; Accepted 02-08-2024

DOI: 10.14456/jappm.2024.36

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส ที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียน และ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส ที่มีต่อความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัสเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัยคือ โรงเรียนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3/1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 28 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ดำเนินกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 16 แผน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความสามารถในการอ่านและการเขียน แบบสังเกตความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยและชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามแบบวัดซ้ำในการทดสอบเพื่อวิเคราะห์ตัวแปรความสามารถในการอ่านและการเขียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านและการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส ที่มีต่อความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านและการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย; ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส; ความสามารถในการอ่านและการเขียน

Abstract

The purpose of this research were 1) To develop the learning activities for early childhood children using the multisensory concept (Multisensory Approach) to promote reading and writing abilities for early childhood and 2) To study the effects of using these learning activities on the reading and writing abilities for early childhood before and after using the learning experience model by the multisensory approach. The sample group consisted of 28 students in kindergarten 3/1 students from the academic year 2022 at Chitralada School, Bangkok. The samples were selected through simple random sampling. The activities were implementing using 16 learning activity plans over eight weeks using the multisensory approach and two days a week, fifty minutes each time. The tools used in this research were the reading and writing evaluation form of early childhood abilities, the reading and writing observation form of early childhood abilities, and the learning activity for early childhood using the multisensory approach. The scores obtained from the evaluation for statistical analysis using basic statistics included mean, median, standard deviation, and Mauchly's Test of Sphericity for testing and analysis variables of reading and writing abilities.

The results of this research revealed:

1. The results of developing learning activities to promote reading and writing abilities for early childhood using the multisensory approach significantly improved the reading and writing abilities of early childhood children at a significant level of .05.

2. The results of using learning activities in reading and writing abilities for early childhood before and after using the learning experience model by the multisensory approach significantly improved the reading and writing abilities of early childhood children at a significant level of .05.

Keywords: early childhood; Multisensory Approach; promote reading and writing

บทนำ

ปฐมวัยเป็นช่วงสำคัญของพัฒนาการในทุกด้านของมนุษย์ การให้ประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้จำเป็นต้องมีความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ที่สอดคล้องไปกับระดับพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยเพื่อให้ประสบการณ์ที่เด็กได้รับสามารถส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาอย่างเต็มต่างศักยภาพ ดังหลักการของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่กล่าวถึงในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักสูตรแกนกลางสำหรับครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม หลักสำคัญที่กล่าวถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่สำคัญ ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น มีความหลากหลายให้เด็กได้ลงมือทำเป็นประสบการณ์ตรงผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และควรเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล แม้ว่าหลักการดังกล่าวจะปรากฏชัดในแนวปฏิบัติของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย แต่ในปรากฏการณ์ที่พบโดยทั่วไป ยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่หลายประการ เช่น การสอนภาษาที่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยอ่านออกเขียนได้ และเน้นการท่องจำ การคัดตัวอักษรตามรอย ประ การใช้แบบฝึกเขาวงกต แบบฝึกเตรียมความพร้อม ทั้งหมดล้วนเป็นการเรียนรู้ภาษาและการคิดผ่านการทำแบบฝึกที่อยู่ในห้องเรียนปฐมวัย นอกจากนี้มีการระบายสี ในรูปภาพที่ครูทำสำเนามาให้ตามหน่วยการเรียนรู้ พร้อมกับการฝึกหัดเขียนตัวเข้มเพื่อชิงรางวัลจากงานประกวดผลงาน การเรียนการสอนในลักษณะนี้ส่งผลให้เด็กปฐมวัยประสบปัญหาความเครียด มีปัญหาด้านอารมณ์ ที่เกิดจากการเร่งรัดหรือกดดันให้เด็กเรียนรู้จนเกินพัฒนาการตามวัย (ชนิพรรณ จาติเสถียร, 2560)

การจัดประสบการณ์ด้านภาษาในเด็กปฐมวัย การมุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยอ่านออกเขียนได้จะสร้างความกดดันและความเครียดให้กับเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับวัย การเร่งรัดให้เด็กมีความพร้อมทางด้านการอ่านเขียนในเด็กปฐมวัย กลับไม่ให้ผลตามที่หลายคนคาดหวังดังสถิติของเด็กปฐมวัยในประเทศไทยพบว่า ร้อยละ 30 ยังมีปัญหาในเรื่องการเขียนและการอ่าน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งของการพัฒนาสมอง (คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน, 2564) สภาพปัญหาดังกล่าว สะท้อนถึงปัญหาการเรียนรู้อ่านและการเขียนของเด็กไทยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ต่อไปในระยะยาว ถ้าหากเด็กไม่ได้รับการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมแล้ว อาจทำให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนไม่เหมาะสมตามวัยเท่าที่ควร ดังที่พ. ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ (2561) กล่าวว่าเพราะสมองของเด็กถูกทำลายตั้งแต่วัยอนุบาลด้วยระบบการศึกษาที่เร่งเรียนเขียน อ่านตั้งแต่ 3 ขวบ ทำให้การพัฒนาสมองในเด็กในช่วงอายุ 2 – 7 ขวบนั้นไม่เป็นไปตามพัฒนาการ ดังนั้นควรให้เด็กได้เล่นและฝึกให้ทำงานบ้าน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะสมอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะใช้ในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามช่วงวัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะแสวงหาวิธีการในการสอนภาษาโดยเฉพาะการอ่านและเขียนในเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม โดยพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองผ่านการใช้ประสาทสัมผัสที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ ตลอดจนมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาในด้านทักษะการอ่านและการเขียนที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์

สมมติฐานการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียน มีพัฒนาการความสามารถในการอ่านสูงขึ้น
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียน มีพัฒนาการความสามารถในการเขียนสูงขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยถูกพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของแนวคิดพหุสัมพันธ์และการสอนแบบสมดุลภาษา ดังนี้

1. แนวคิดพหุสัมพันธ์

กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสมีความยืดหยุ่นสามารถใช้ตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่การให้สิ่งเร้า ลดความเครียด การกระตุ้นกิจกรรม ไปจนถึงการจัดโครงสร้างการเรียนรู้เชิงลึกจากประสบการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัสจึงต้องวางแผนและประสบการณ์ในการใช้เทคนิคเพื่อสร้างกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายเพื่อให้เกิดทักษะและประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมตามวัย

การเล่นโดยใช้ประสาทสัมผัส รวมถึงกิจกรรมที่กระตุ้นประสาทสัมผัสของเด็ก เช่น การสัมผัส กลิ่น รส การเคลื่อนไหวความสมดุลการมองเห็น และการได้ยิน กิจกรรมทางประสาทสัมผัสจะช่วยอำนวยความสะดวก

ความสะอาดในความเป็นธรรมชาติที่ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัสจะสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีขึ้น เพราะประสาทสัมผัสช่วยให้สมองของเด็กสร้างการเชื่อมต่อที่แข็งแกร่งในการประมวลผลและตอบสนองต่อข้อมูลทางประสาทสัมผัส ดังนั้นการเล่นด้วยประสาทสัมผัสจึงช่วยกำหนดสิ่งที่เด็กเชื่อว่าเป็นบวกและปลอดภัยในสมองอย่างแท้จริง (Educational Playcare, 2016) จึงทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ได้ผลดีเพิ่มขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส มีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ทักษะพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้อย่างหนึ่งคือความสามารถในการมีความสนใจจดจ่อ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ออกแบบผ่านประสาทสัมผัสรับรู้ที่ผ่อนคลาย (Ouvry, 1991, as cited in Davis Judy, 2001)

2. การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์เปิดรับประสบการณ์ผ่านประสาทสัมผัสในทุกทาง ได้แก่การสัมผัสรับรู้อุณหภูมิ เสียงรอบตัว สัมผัสทางกายทั้งเท่าที่สัมผัสพื้นหรือมือที่หยิบจับวัตถุ แสงสีที่เห็น Longhorn กล่าวว่ามนุษย์ใช้ประสาทสัมผัสรับรู้อย่างน้อย 26 การรับรู้ในการใช้ชีวิตและการเรียนรู้ เราจึงควรส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสสัมผัสสิ่งต่างๆ รอบตัวเพื่อการเรียนรู้ไปตลอดชีวิต (Longhorn, 1996, as cited in Davis Judy, 2001)

3. กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านพหุสัมผัสในหลักสูตรควรคำนึงถึงขั้นพัฒนาการทางประสาทสัมผัสของผู้เรียนแต่ละคน โดยสามารถบูรณาการไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ และการจัดกิจกรรมประจำวันในหลักสูตร (Ouvry and Saunders, 1996, as cited in Davis Judy, 2001)

2. การสอนแบบสมดุลภาษา

การสอนสมดุลภาษา (Balanced Literacy) พัฒนามาจากวิธีการสอนภาษาแนวธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language) มีวิธีการสอนภาษาโดยสอนอ่านและเขียนจากเรื่องที่ผู้เรียนเข้าใจและมีประสบการณ์ ไม่ได้เน้นในเรื่องการสอนแบบแจกลูกสะกดตัว (Phonics) อย่างชัดเจน แต่เป็นแนวการสอนที่นึกถึงสมดุลของการสอนตามธรรมชาติของเด็กจากการสอนเป็นคำ ๆ ก่อนแล้วค่อยสอดแทรกเรื่อง Phonics ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของบริบทของเรื่องที่เรียนอยู่

อารี สันหลวี (2550) กล่าวถึง การสอนสมดุลภาษา (Balanced Literacy) ว่าเป็นแนวการสอนภาษาที่เริ่มมาจากประเทศนิวซีแลนด์ โดยพัฒนามาจากวิธีการสอนภาษาแนวธรรมชาติแบบองค์รวม (Whole Language) ได้พัฒนาแนวการสอนแบบบูรณาการ การสอนแบบมีความหมายกับการสอนสะกดแจกลูกคำ (Phonics) เข้าด้วยกัน ในการสอนนี้จะยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูสามารถสอนเด็กเป็นรายบุคคลได้ จึงมีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนกับครู และเรียนเป็นกลุ่มกับเพื่อนทั้งห้อง หรือกับกลุ่มเพื่อนกลุ่มเล็ก หรือจับคู่กันกับเพื่อน

Carol Vukelich และ James Christie (2004) กล่าวถึง การอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย โดยเชื่อว่ามุมมองทั้งสองนี้จำเป็นต้องเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เด็กมีโครงสร้างในการอ่านและการเขียนที่ดี การอ่านและการเขียนมีส่วนสำคัญต่อการรู้หนังสือขั้นต้น เด็กต้องการการมีส่วนร่วมทางสังคมที่มีความหมายกับ

หนังสือ การพิมพ์และการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ เด็กส่วนใหญ่ยังต้องการคำแนะนำโดยตรงที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการในด้านการรับรู้เสียง การจดจำตัวอักษร และคำศัพท์ ด้วยหลักการพื้นฐาน 8 ประการของการสอนการรู้หนังสือขั้นต้นที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

- 1) เน้นที่เนื้อหาหลักของความรู้และทักษะ
- 2) ให้เด็กมีส่วนร่วมในการสนทนาที่หลากหลาย
- 3) อ่านหนังสือเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก ใช้หนังสือที่หลากหลาย และมีส่วนร่วมในการอ่าน
- 4) จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ช่วยให้การพัฒนาการอ่านและการเขียนอย่างสมบูรณ์
- 5) เด็กควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการอ่านและการเขียน
- 6) การจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม
- 7) ผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการสนับสนุนด้านภาษา
- 8) การประเมินความสามารถของเด็ก ด้านการอ่านและการเขียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดพหุสัมผัส ในกลุ่มการอ่านและการเขียน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางการอ่านและการเขียน จากที่กล่าวสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพประกอบ

ตัวแปรอิสระ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัสสำหรับเด็กปฐมวัย ที่การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและความสามารถในการเขียนของเด็กปฐมวัย แผนการจัดกิจกรรมได้กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา สื่อการสอน กิจกรรม และการประเมินผล และในแต่ละชุดกิจกรรมจะประกอบด้วย 5 ขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ ขั้นที่ 1 การจูงใจก่อนการทำกิจกรรม ขั้นที่ 2 การเรียนรู้แนวคิดสำคัญ ขั้นที่ 3 การเตรียมความพร้อมก่อนทำกิจกรรมกลุ่มย่อย ขั้นที่ 4 การทำกิจกรรมกลุ่มย่อย และขั้นที่ 5 การสรุปและสะท้อนคิด

ตัวแปรตาม

ความสามารถในการอ่านและ การเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านการอ่าน

- ชี้อะออกเสียงตัวพยัญชนะ ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
- อ่านที่ละบรรทัดจากบนลงล่าง โดยไม่เน้นความถูกต้อง
- อ่านคำง่าย ๆ
- อ่านหนังสือที่มีภาพอย่างต่อเนื่องจนจบและเขาได้ว่าเป็นเรื่องอะไร

ด้านการเขียน

- เขียนคำตามต้นแบบ
- เขียนตัวอักษรบางตัวได้ตามคำบอก
- เขียนประโยคง่าย ๆ
- วาดรูปเขียนคำได้อย่างเหมาะสม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับอนุบาล 3 อายุระหว่าง 5-6 ปี โรงเรียนใน เขต ดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 303 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย คือ นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร จำนวน 28 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบประเมินความสามารถในการอ่านและเขียน ของเด็กปฐมวัย แบบสังเกตความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยและชุดกิจกรรม การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยทำหนังสือจากจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังโรงเรียนจิตรลดา เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนระดับอนุบาลชั้นปีที่ 3 จากผู้จัดการและผู้อำนวยการ โรงเรียน

2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาระดับความสามารถโดยใช้แบบประเมินความสามารถใน การอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

3) ผู้วิจัยดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มทดลอง

4) เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุ สัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยใช้ประเมิน ความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดย คำนวณจากสูตร

5.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

5.2.1 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แบบประเมินความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

5.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5.2.3 วิเคราะห์ t-test for dependent Sample เพื่อเปรียบเทียบระดับความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

ชุดกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย ได้พัฒนามาจากการสังเคราะห์หลักการประเภทกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส รวมถึงหลักการและขั้นตอนการสอนแบบสมดุลภาษา แล้วนำมากำหนดประเภทกิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยออกมาเป็นชุดกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส นำมาประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) เมื่อตรวจสอบแล้วผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่าชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส (Multisensory Approach) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย มีแนวคิดหลักการ วัตถุประสงค์เนื้อหาและประเภทของกิจกรรมเหมาะสมกับขั้นตอนและบทบาทของครูและเด็ก รวมทั้งแผนการจัดกิจกรรมและการประเมินผลมีความสอดคล้องกับความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย สามารถนำไปใช้ได้ ประกอบกับคู่มือการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ซึ่งเป็นเอกสารที่อธิบายรายละเอียดของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้ที่นำกิจกรรมนี้ไปใช้ได้เข้าใจทั้งแนวคิดพื้นฐาน หลักการ กระบวนการจัดกิจกรรม ตลอดจนการบริหารจัดการห้องเรียน และการประเมินผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 8 ประการ ดังนี้ 1) แนวคิดพื้นฐาน 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) ประเภทของกิจกรรมฯ 6) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมฯ 7) บทบาทของครูและเด็กในแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมฯ และ 8) การประเมินผล

ตอนที่ 2 ผลการศึกษการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

ในการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส (Multisensory Approach) นั้น ผู้วิจัยได้ทำการทดลองตามแผนการวิจัยที่กำหนดขึ้น และมีการประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียนจำนวน 4 ครั้ง คือ ประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมครั้งที่ 1 ครั้งที่ 3 ครั้งที่ 6 และครั้งที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตาราง 1 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยรายด้าน

รายการประเมิน	ครั้งที่วัด			
	1	3	6	8
ความสามารถด้านการอ่าน				
1. คำที่อ่านได้ถูกต้อง แบบคำต่อคำ	1.75	1.75	2.00	2.46
2. สามารถจดจำรูปร่างและชื่อของพยัญชนะจากตัวอักษรที่เห็น	2.54	2.54	2.64	2.79
3. สามารถระบุเสียงพยัญชนะต้นของคำจากบริบทได้	2.39	2.46	2.57	2.82
4. สามารถอ่านข้อความในหนังสือภาพได้อย่างต่อเนื่องและเดาความหมายหรือเนื้อเรื่องได้	1.75	1.79	2.21	2.79
ความสามารถด้านการเขียน				
1. การเขียนคำ	1.68	1.71	2.14	2.54
2. การวาดรูปและเขียนคำ	1.54	1.61	2.00	2.50
3. การเขียนประโยค	1.64	1.64	1.89	2.54
4. การใช้คำศัพท์ในการสร้างสรรค์เรื่องราวผ่านการเขียนของตนเอง	1.54	1.54	1.68	2.54

จากตาราง ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยรายด้าน พบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการความสามารถด้านการอ่านและการเขียนเพิ่มสูงขึ้นเมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ในด้านความสามารถด้านการอ่านนั้น เด็กสามารถจดจำรูปร่างและชื่อของพยัญชนะจากตัวอักษรที่เห็นได้ในระดับดี รองลงมาเป็นความสามารถในการระบุเสียงพยัญชนะต้นของคำจากบริบทได้ ส่วนความสามารถด้านการเขียนนั้น เด็กมีความสามารถในการเขียนคำได้ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันกับการเขียนประโยคและมีพัฒนาการเพิ่มสูงขึ้นในทุกรายการประเมินเมื่อวัดซ้ำหลังสิ้นสุดการทดลองในสัปดาห์ที่ 3, 6 และสัปดาห์ที่ 8 ตามลำดับ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

ครั้งที่วัด	ความสามารถด้านการอ่าน			ความสามารถด้านการเขียน		
	Mean	SD	แปลผล	Mean	SD	แปลผล
1	8.43	2.35	ปานกลาง	6.39	2.04	ปานกลาง

3	8.54	2.29	สูง	6.50	2.08	ปานกลาง
6	9.43	2.10	สูง	7.71	1.54	ปานกลาง
8	10.86	1.69	สูง	10.11	2.00	สูง

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการอ่านเมื่อวัดประเมินครั้งที่ 1 ในระดับปานกลาง (Mean = 8.43, SD = 2.35) เมื่อใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส (Multisensory Approach) และประเมินในครั้งที่ 3, 6 และ 8 พบว่ามีความสามารถด้านการอ่านในระดับสูง (Mean = 8.54, SD = 2.29, Mean = 9.43, SD = 2.10 และ Mean = 10.86, SD = 1.69) ตามลำดับ ส่วนความสามารถด้านการเขียนนั้น ในการวัดประเมินครั้งที่ 1, 3 และ 6 เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการเขียนในระดับปานกลาง (Mean = 6.39, SD = 2.04, Mean = 6.50, SD = 2.08 และ Mean = 7.71, SD = 1.54) ตามลำดับ ส่วนการวัดประเมินครั้งที่ 8 นั้น เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการส่งผลให้มีความสามารถด้านการเขียนในระดับสูง (Mean = 10.11, SD = 2.00)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาหลักการของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส (Multisensory Approach) พบว่า ความสามารถในการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อภิปรายผลได้ดังนี้ชุดกิจกรรมออกแบบบนหลักการ 5 ด้าน ได้แก่ จุดเน้น (a focused approach) ความสนุกสนาน (a fun approach) ปฏิสัมพันธ์ (an interactive approach) องค์รวม (a holistic approach) และความเหมาะสมกับวัย (an age-appropriate approach) ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามหลักการของแผน และจากการสังเกตการทำกิจกรรมของเด็กที่ได้เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสที่หลากหลายทั้ง การมองเห็น การดม การฟัง การสัมผัส และการชิมรส โดยบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของเด็ก ให้เด็ก ๆ ได้ทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติแบบกลุ่มเล็ก ทำให้เด็กมีความสนใจจดจ่อขณะทำกิจกรรม ซึ่งเป็นจุดเน้นที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละครั้งจะมีสื่อ และอุปกรณ์ที่น่าสนใจ การได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่สังเกตได้จาก การที่เด็ก ๆ รู้สึกตื่นเต้นที่เห็นผู้วิจัยจัดกิจกรรม การทำกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมแต่ละสัปดาห์จะเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสที่ตนเองถนัดและเหมาะสมกับวัย เมื่อทำกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นไประยะหนึ่ง เห็นการวาดภาพมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง มีการเขียนเป็นคำได้ภาพเขียนเป็นประโยคจากคำที่คุ้นเคยและบางคนสามารถใช้คำที่สร้างสรรค์ในการแต่งประโยคจากภาพที่วาดสอดคล้องกับแนวคิด Carol Vukelich and James Christie (2004) ที่กล่าวถึง การอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย เชื่อว่ามุมมองทั้งสองนี้จำเป็นต้องเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เด็กมีโครงสร้างที่ดีในการอ่านเขียนก่อนวัย

อันควร การอ่านและการเขียนมีส่วนสำคัญต่อการรู้หนังสือขั้นต้น เด็กต้องการการมีส่วนร่วมทางสังคมที่มีความหมายกับหนังสือ การพิมพ์และการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ เด็กส่วนใหญ่ยังต้องการคำแนะนำโดยตรงที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการในด้านการรับรู้เสียง การจดจำตัวอักษร และคำศัพท์ ครูควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการสนทนาที่หลากหลายและทำให้พวกเขาได้รับคำหาศัพท์ที่ไม่พบในการพูดในชีวิตประจำวัน และเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมในรูปแบบการอ่านและการเขียนที่เกิดขึ้นเอง เด็กควรได้รับโอกาสที่มีความหมายในการมีส่วนร่วมในการอ่านและการเขียน ซึ่งขั้นตอนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ ที่สามารถพัฒนาความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องมาจากเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ซึ่งในชุดกิจกรรมนี้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การจูงใจก่อนการทำกิจกรรม ขั้นที่ 2 การเรียนรู้แนวคิดสำคัญ ขั้นที่ 3 การเตรียมความพร้อมก่อนทำกิจกรรมกลุ่มย่อย ขั้นที่ 4 การทำกิจกรรมกลุ่มย่อย และขั้นที่ 5 การสรุปและสะท้อนคิด

2. การจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ สามารถพัฒนาความสามารถในด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ โดยในช่วงแรกเด็กจะชี้คำที่อ่านไปก่อน ไม่สามารถชี้ตามคำได้อย่างถูกต้อง จดจำรูปร่างและชื่อของพยัญชนะได้เพียงบางตัว และยังไม่ค่อยแม่นยำในการอ่านข้อความในหนังสือได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อเด็กได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ พบว่า เด็กมีการพัฒนาความสามารถในด้านการอ่านที่ดีขึ้น จากการสังเกตที่มุมหนังสือนิทาน และธนาคารบัตรคำที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจะเป็นคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้มาแล้วจากการทำกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ เด็ก ๆ มีความสนใจในการหยิบบัตรคำมาอ่าน เขียน ลงในสมุดวาดภาพใช้คำที่หลากหลาย สามารถชี้คำตามคำที่ตนเองอ่านได้ รวมถึงมีความมั่นใจมากขึ้นในการอ่านสามารถออกมาถ่ายทอดเรื่องราวให้ครูและเพื่อนพ้องหน้าชั้นเรียนได้ สอดคล้องกับเยาวยา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษามีความสำคัญต่อการสร้างความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็ก เด็กควรจะอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวหนังสือ มีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูมีโอกาสเลือกทำงานที่ชอบและสนใจ จัดให้มีมุมประสบการณ์หรือศูนย์การเรียนรู้ เช่น มุมหนังสือจะมีชั้นวางหนังสือเหมือนในห้องสมุด เป็นสิ่งจำเป็นในการสอนภาษา เพราะเด็กจะต้องใกล้ชิดและแวดล้อมด้วยหนังสือตามหลักการ ซึมซาบภาษา เพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองตามธรรมชาติ ควรมีหนังสือนิทาน มุมอ่านหนังสือ มุมห้องสมุดในห้องเรียน เด็กสามารถเข้าไปอ่านได้อย่างอิสระ การจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ ทำให้เด็กมีความสามารถในการอ่านที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธยาน์ เชาวเฉลิมกุล (2554) ที่ได้ศึกษาความสามารถการศึกษาเขียนพยัญชนะไทย จากการสอนที่ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านรวมกับการใช้สีเป็นรหัส พบว่าการที่เด็กสามารถเขียนพยัญชนะไทยได้ดีขึ้น มาจากการสอนที่ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน เพราะกิจกรรมเน้นให้เด็ก ๆ ได้ใช้ประสาทสัมผัสที่หลากหลายผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดความสนุกสนาน ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม ทำให้เด็กมีความกล้าแสดงออกในการอ่านเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

การจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส สามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนของเด็กปฐมวัยได้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมใช้แนวคิดพหุสัมผัส เป็นการทำกิจกรรมผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง กล้าที่จะคิดและตัดสินใจในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง ซึ่งในแต่ละสัปดาห์จะมีกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไปทำให้เด็กได้ทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย สามารถพัฒนาได้อย่างเหมาะสม เห็นได้จากก่อนเริ่มกิจกรรมเด็ก ๆ จะไม่กล้าเขียนคำรอคำตอบจากครูผู้สอนบนกระดานในการเขียนตอบ เมื่อเด็ก ๆ ได้ทำกิจกรรมโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัสแล้วสามารถเห็นความพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องจากผลงานทั้งในเวลาทำกิจกรรมและนอเวลา เด็ก ๆ จะเริ่มวาดภาพและเขียนคำที่ได้อ่าน เมื่อได้ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องผลงานเด็ก ๆ ก็ยิ่งชัดเจนเริ่มเขียนประโยคได้ด้วยตนเอง ผ่านการใช้คำศัพท์ที่หลากหลายที่ได้ยินในชีวิตประจำวัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเขียนที่ควรส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และเป็นกิจกรรมที่หลากหลายสามารถลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง เด็ก ๆ มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมด้วยเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ Cecil et al. (2017) กล่าวว่า การจัดให้มีวัสดุ/สื่อการอ่านที่หลากหลายในชั้นเรียน เปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์การอ่านกับสื่อการอ่านหลายๆ ประเภท ไม่ว่าจะเป็นหนังสือเด็ก นิยายสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือออนไลน์ ให้มีทั้งหนังสือบันเทิงคดีและสารคดี รวมถึงการมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และจัดให้เด็กได้มีประสบการณ์การเขียนที่มีความยืดหยุ่น เขียนที่ไม่เป็นทางการหรือเชื่อมโยงกับการสะกดคำ จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กได้

การจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส (Multisensory Approach) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยทำให้เด็กมีความสามารถในการเขียนที่ดีขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่หลากหลายผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รวมถึงสื่อและอุปกรณ์ที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้ ส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการเขียนที่สูงขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยได้พบองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์

จากภาพที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย ดำเนินการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยจัดเป็นกิจกรรมประจำวัน ได้มาจากการที่ผู้วิจัยสังเคราะห์หลักการและประเภทกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ หลักการและขั้นตอนการสอนแบบสมดุลภาษา แล้วนำมากำหนดประเภทกิจกรรมที่ใช้ในการสอน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมฯ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. **การจูงใจก่อนการทำกิจกรรม** เป็นขั้นที่ใช้กิจกรรมเพื่อกระตุ้นและจูงใจ เตรียมความพร้อมให้เด็กเกิดสมาธิและความสนใจจดจ่อก่อนการทำกิจกรรม โดยการใช้การตั้งคำถาม การร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง การเคลื่อนไหว เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องราวของการใช้กิจกรรมพหุสัมพันธ์ในขั้นต่อไป
2. **การเรียนรู้แนวคิดสำคัญ** เป็นขั้นของการให้แนวคิดสำคัญตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องราวของเด็ก ครูใช้เทคนิควิธีการในการสนทนาในรูปแบบต่าง ๆ
3. **การเตรียมความพร้อมก่อนทำกิจกรรมกลุ่มย่อย** เป็นขั้นการทบทวนร่วมกันกับเพื่อนและครู พูดคุยแนะนำเกี่ยวกับโต๊ะกิจกรรม ที่สอดคล้องและมีความหมายต่อตัวเด็กในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ
4. **การทำกิจกรรมกลุ่ม** เป็นขั้นตอนที่เด็กได้ทำกิจกรรมกลุ่มย่อยตามความสนใจ ตามลำดับก่อนหลัง โดยครูมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำและสังเกตการณ์ช่วยเหลือและประเมิน
5. **การสรุปและสะท้อนคิด** เป็นขั้นตอนที่ครูให้เด็กร่วมกันสรุปว่า การทำกิจกรรมพหุสัมพันธ์ และสะท้อนคิดสิ่งที่ได้เรียนรู้ รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปถึงเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็กได้

จากการศึกษา ความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย สามารถพัฒนาได้ด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ ที่ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสที่หลากหลายและลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง รวมถึงการได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนด้วยการทำกิจกรรมกลุ่ม ส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษา โดยเฉพาะความสามารถด้านการอ่านและการเขียนที่สูงขึ้น

สรุป

ผลการศึกษาพบว่า ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านและการเขียนสูงขึ้น ซึ่งพัฒนามาจากการสังเคราะห์หลักการ ประเภทกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมพันธ์ รวมถึงหลักการและขั้นตอนการสอนแบบสมดุลภาษา แล้วนำมากำหนดประเภทกิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยออกมาเป็นชุดกิจกรรม

โดยบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของเด็ก ให้เด็ก ๆ ได้ทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติแบบกลุ่มเล็ก ทำให้เด็กมีความสนใจจดจ่อขณะทำกิจกรรม ซึ่งเป็นจุดเน้นที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยมีค่าเฉลี่ยครั้งที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในช่วงแรกเด็กจะชี้คำที่อ่านไปก่อน ไม่สามารถชี้ตามคำได้อย่างถูกต้อง เขียนคำยังไม่ค่อยมั่นใจ แต่เมื่อเด็กได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่าค่าเฉลี่ยในครั้งสุดท้ายสูง คือเด็กสามารถเขียนคำและอ่านเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการอ่านและการเขียนดีขึ้นอย่างเป็นลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส (Multisensory approach) ควรส่งเสริมเด็กให้เกิดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยจัดมุมในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กที่ส่งเสริมต่อความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กประกอบกับการจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์

1.2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส ครูควรออกแบบแผนการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับคำศัพท์ที่เด็กควรเรียนรู้เข้าไปสอดแทรกในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ และควรจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้

1.3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส ควรส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนของเด็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ที่หลายหลายด้วยกระบวนการสืบเสาะด้วยตนเอง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่ม เกิดการพัฒนาด้านภาษาที่มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัส (Multisensory approach) ที่มีผลต่อความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น การสื่อสาร การแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

2.2. ควรใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดพหุสัมผัสร่วมกับวิธีการสอนภาษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นรอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ที่สำคัญระหว่างระดับชั้นปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน. (2564). *คู่มือพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยการอ่าน หนังสือฝึกอ่านตามระดับความสามารถและหนังสือภาพสำหรับเด็ก*. แปลน พรินท์ติ้ง.
- ชนิพรรณ จาติเสถียร. (2560). *นวัตกรรมการเรียนรู้ด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐยานันท์ เชาวน์เฉลิมกุล. (2554). *การศึกษาความสามารถเขียนพยัญชนะไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเล็กน้อย จากการสอนที่ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านร่วมกับการใช้สีเป็นรหัส*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- ประเสริฐ พลิตผลการพิมพ์. (2561). *เพราะอะไรจึงไม่ควรส่งเด็กไปเรียนหนังสือก่อน 7 ขวบ*.
<https://thepotential.org/knowledge/ef-education01>
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. แม็ค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อารี สันตผลวี. (2550). *สอนภาษาไทยแนวสมดุภาษา (ชั้นอนุบาล 1-ประถมศึกษาปีที่ 6)*. สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- Davis, Judy. (2001). *A sensory approach to the curriculum: For pupils with profound and multiple learning difficulties*. David Fulton.
- Educational Playcare. (2016, August 22). Why sensory play is important for development.
<https://www.educationalplaycare.com/blog/sensory-play-important-development/>
- Vukelich, Carol, & Christie, James. (2004). *Building a foundation for preschool literacy: Effective instruction for children's reading and writing development*. International Reading Association.